

קודם חג הפסח, כאשר ביקר את בית מרן זי"ע לקראת החג, הלך מרן זי"ע לבית מו"ח ז"ל, כיון שהיתה לו דירה חדשה ולא הוכנס

ועי' בספה"ק אגרא דפרקא (רמז ה') בשם הרה"ק רבי פנחס מקאריין זי"ע, ש"לפעמים צריכין אזהרה בהצטרך לבטל איזה קליפה ואיזה רשע, למנוע הימנו אפילו לרע, דהיינו לקללו וכיוצא, כי לפעמים זה חיות הקליפה והרשע מה ששמו עובר דרך פה ולשון של ישראל, ולכן הס' כי לא להזכיר שמו ותתבטל חיותו".

התבטלותו של מרן זי"ע בפני אביו הק' זי"ע

מו"ח ז"ל היה שח כולו התפעלות, על אודות התבטלותו של מרן זי"ע לאביו זי"ע: "ער איז געשטאנען מיט אזא ביטול פאר'ן טאטן!".

וסיפר, שבכל ליל שבת קודש, אחר שערך כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע את שולחנו הטהור, היה נכנס לחדרו יחד עם כל צאצאיו, בניו ונכדיו, והיה משוחח עמם. נהוג היה, שכאשר אותה מרן מהרי"ד זי"ע - על ידי שסבב את השטריימל - ידעו כולם שנסתיימה השיחה, ויצאו החוצה.

מטבע הדברים היו כולם מתמהמהים, ולפעמים היה אחד מהצאצאים שואל דבר מה וכדו', אך ברגע שמרן מהרי"ד זי"ע רמז בידו שיצאו, היה מרן זי"ע יוצא החוצה תיכף ומיד, ולא נשאר שם אפילו רגע כמימרא, משום כיבוד אב.

וידוע שגם אם היה חוזר על מאמר חז"ל או על פסוק בשיר השירים, היה אומר: "אבי ז"ל אמר הפסוק בשיר השירים", או "אבי ז"ל אמר הגמרא בסנהדרין" וכדו'.

פעם אחת אמר לי מרן זי"ע דבר אחד מאביו הק', ואמר לי: "ווער קען זאגן פשט אין דעם טאטן'ס ווערטער? אבער אפשר האט דער טאטע דאס געמיינט!"

מו"ח ז"ל חפץ היה להישאר בבעלזא

מו"ח ז"ל היה אומר שבתקופה ששה בבעלזא התקשר מאוד אל כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע וביתו, וגם להווי החיים בחצר הקודש, וחפץ היה מאד להישאר בבעלזא, אך כיון שלא היו לו המסמכים והתעודות לכך, נאלץ לעבור לרומניה, שם התיישב תחילה בקאלארזש ואח"כ ביאס.

"בעלזער רב איז שוין נישטא!?"

ביום ראשון פרשת ראה, כ"א מנחם אב תשי"ז, יום פטירתו של כ"ק מרן זי"ע, הגיע מו"ח ז"ל לביתו, מיד לאחר תפילת שחרית, כשהוא מעוטף בטליתו ותפיליו בידו, ברצותו לצלצל להרופא ולברר

על מצבה של בתו הרבנית מויזניץ-מאנסי תליט"א, שאז נולדה לה בנה הרה"ק רבי דוד הגר שליט"א, והיתה אמורה לעבור ניתוח.

באמצע נכנס הגבאי הרה"ח ר' ישעי' אויגור שליט"א, ואמר לפני מו"ח שהגיעה ידיעה מירושלים עיה"ק, שמצבו של מרן זי"ע קשה מאד. מיד צוה לו מו"ח ז"ל שילך ויברר מה מצבו כעת. הלך ר' ישעי' ובריר, והתשובה היתה שכבר שבק מרן זי"ע חיים לכל חי.

כאשר חזר ר' ישעי' אל מו"ח ז"ל, לא רצה לצערו ולספר לו על דבר האסון הנורא, ולא אמר כלום. מו"ח ז"ל הבחין מיד שרוצים להסתיר ממנו את הדבר, ודרש בתוקף שלא יעלימו ממנו דבר, ויענו לו על מצבו האמיתי של מרן זי"ע. בלית ברירה הוכרח ר' ישעי' לגלות לו, כי מרן זי"ע איננו כי לקח אותו אלקים.

מו"ח ז"ל נחרד ונרתע, ומיד הניח את הטלית והתפילין על שולחנו, ואחז את זקנו בבהלה וזעק: "בעלזער רב איז שוין נישטא! ווען איז דאס געשען?" ונשתנתה צורתו עד בלי היכר, ותיכף רץ לביתו, ללא שילביש את ה'קאלאשן, ואת הטלית ותפילין השאיר בביתו.

מו"ח הסגיר עצמו בחדרו, ונעל את הדלת במשך כל היום, לא פתחו כלל ולא קיבל קהל כל אותו היום. וכאמור, נולד אז נכדו הרה"ק ר' דוד הגר שליט"א, ורצו להזכיר את בתו ואח"כ לבשרו על דבר השמחה במעונו, ודפקו על דלת חדרו ואין קול ואין עונה.

רק לפנות ערב, קודם תפלת מנחה, פתח מו"ח את הדלת, ונכנסו מבני ביתו לחדרו, וביניהם אנכי וגייסי כ"ק האדמו"ר מסקווירא שליט"א. מו"ח ז"ל ישב אז אחוז שרעפי קודש, ונענה ואמר: באור החיים הק' בפרשתנו, מביא מה שמצינו בגמרא (חגיגה טו:): "אשכחיה רבה בר שילא לאליהו, אמר ליה מאי קא עביד הקדוש ברוך הוא, אמר ליה קאמר שמעתא מפומייהו דכולהו רבנן ומפומיה דרבי מאיר לא קאמר, אמר ליה אמאי, משום

דקא גמר שמעתא מפומיה דאחר, אמר ליה אמאי, רבי מאיר רמון מצא תוכו אכל קליפתו זרק, אמר ליה השתא קאמר מאיר בני אומר וכו'. ולכאורה קשה, אם האמת הוא כדברי רבה בר שילא שר' מאיר לא חטא בזה שלמד תורה מפומיה דאחר, הלא לפני הקב"ה נגלו כל תעלומות לב, ומדוע לא רצה בתחילה לומר דברי תורה מפומיה דרבי מאיר.

ותירץ האוה"ח הק': "כשעשה רבי מאיר מעשה זה שהיה למד מאדם שאינו כמלאך היה רבי מאיר נקי מה' אבל לא מאדם, כל עוד שלא נודע טעמו אם זך וישר פעלו, וזה סבב שלא היה ה' אומר שמועה מפיו להיותו חסר השלימות, ואחר שנאמר בשיבה של מטה טעם לשבח במעשיו, נכנס בגדר והייתם נקיים גם מישראל, ולזה תיכף ומיד חזר ואמר שמעתא משמך".

והפטיר מו"ח ז"ל: "דאס פעלט אויס אין דעם דור... ערליכע אידן איז דא און עס וועט נאך זיין ערליכע אידן, אבער דאס פעלט אויס אין דעם דור, א אידי וואס קען אזוי מלמד זכות זיין אויף יעדער איד, ער קען זאגן אויף מחללי שבת - שוכחי שבת, דאס איז נישט דא! און דאס דארף מען האבן... ווייזט אויס אז מ' קען נישט עפעס סתם זאגן א זאך, עס דארף זיין איינער וואס קען זאגן, מ' דארף האלטן ביי דעם, מ' קען נישט סתם אזוי... דאס איז א הייליגקייט... א הייליגקייט..." (דבר זה חסר בדורנו, יהודים יראי ה' ישנם ועוד יהיו, אך זה מה שחסר לנו - יהודי שיוכל ללמד כל כך זכות על בני ישראל, שיוכל לומר על מחללי שבת - שוכחי שבת, זה איננו, ולזה אנו צריכים! כנראה שאי אפשר לומר סתם, דבר זה יכול לומר רק מי שהוא במדרגה זו, הרי זו קדושה, קדושה...)

רק אחר שסיים דבריו הניח תפילין דר"ת והתפלל תפלת מנחה. והיה שבור ורצוף עד מאד מהסתלקותו של מרן זי"ע.

ציון המצוינת

פעם אחת דיברתי עם מו"ח ז"ל על אודות הנהירה הגדולה לציונו הק' של מרן זי"ע, ואמרתי לו שמכל רחבי הארץ נוסעים להשתטח על ציונו, יותר מכל שאר הצדיקים שוכני ארץ. אמר לי מו"ח שזהו בבחינת (משלי כז, יט): "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם", שמחמת גודל אהבתו את ישראל בכל לבו ונפשו, גם בני ישראל מרגישים אהבה עזה והתקשרות עמוקה אליו, וזה סיבת הנהירה הגדולה ביומא דהילוליה.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

שבת מברכין אלול

כ"ק מרן זי"ע היה מספר לעתים שאביו כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע בהיותו בראצפערט שבהונגריה בימות מלחמת העולם הראשונה, ציין בהערכה שבשני דברים מקנא הוא את האונגארישע יודן, א] שהרבנים בהונגריה נושאים דרשת התעוררות ודברי כיבושים בשבת שובה, המעוררים לב העם לשוב בתשובה, ב] שאצלם נוהגים בברכת החודש של חודש אלול, לומר בנוסח של הסליחות. אמנם הפטיר מרן מהרי"ד זי"ע: "מיר האבן דברי כיבושיו ביי שלש סעודות" (-אצלנו יש דברי כיבושין בסעודה שלישית). סיפר הגה"צ ר' יצחק שלמה אינגאר זצ"ל אב"ד קהלת חוג חתם סופר בב"ב: חד שתא, הייתי משוכתי שגת מברכים חודש אלול בצילא דמהימנותא דמרן הרה"ק המה"א מבעלזא זי"ע, והשקפתי בעד חלון חדר קדשו, וחזיתי עושה תפלות ותחנונים ביחידות, ובבואו לברך את החודש שלח לפתע את ידיו הק' ותפס בחזקה בעבותות אבנטו של המשב"ק הרה"ח ר' שלום פויגל ז"ל והחל רועד נורא ומזדעזע בכל גופו". בשכונת לדירת כ"ק מרן מהרי"א זי"ע בשכונת קטמון היה בית כנסת ספרדי, וכמנהגם אמרו שם סליחות מר"ח אלול ואילך, וכ"ק מרן זי"ע היה חוזר לפעמים על הניגון שבו היה השמש של ביהכ"ג הנ"ל מעורר את הציבור לבוא לאמירת סליחות. פעם בחודש אלול כששמע מרן את השמש הנ"ל מעיר את הציבור לסליחות, התלהב ואמר בנוסח הימים הנוראים: "די ספרדישע יודען זאגן שוין סליחות, און ווי זענען אונז?".

(מרשימות הרה"ג ר' אהרן יהושע גראס שליט"א ששמע מפי המשמשים בקודש)

לע"נ הטהורה של כ"ק מרן הרה"ק רבי חי יצחק בן הרה"ק רבי יוחנן זצללה"ה
כט אב תשפ"א

התורה והברכה למכון 'אור הצפון'
להארות 5387722@gmail.com

לזכות מרן רבי ישכר דוב בן מרים רוקח אדמו"ר מבעלזא שליט"א